

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveyskertomuksesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sosiaali- ja terveyskertomuksesta. Sosiaali- ja terveyskertomus annettaisiin eduskunnalle hallituksen toimenpidekertomuksen oheisaineistona niin kuin voimassa olevan lainkin mukaan. Kertomus annettaisiin joka neljäs

vuosi. Nykyisin sosiaali- ja terveyskertomus annetaan eduskunnalle joka toinen vuosi. Sen valmistelisi sosiaali- ja terveysministeriö.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Perustuslain 46 §:n mukaan hallitus antaa vuosittain eduskunnalle kertomuksen toiminnastaan ja niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt eli niin sanotun toimenpidekertomuksen. Hallitus antaa samoin vuosittain kertomuksen valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta eli niin sanotun tilakertomuksen. Perustuslain 46 §:n 2 momentin nojalla eduskunnalle voidaan antaa myös muita kertomuksia sen mukaan kuin perustuslaissa, laissa tai eduskunnan työjärjestyksessä säädetään.

Muulla lainsäädännössä on säädetty eräistä toimenpidekertomuksen oheisaineistona eduskunnalle annettavista kertomuksista. Tällaisia oheisaineistona annettavia kertomuksia ovat nykyisin kehitysyhteistyötä koskevan kertomuksen antamisesta eduskunnalle annetun lain (964/1985) mukainen kehitysyhteistyökertomus, sosiaali- ja terveys-

kertomuksesta annetun lain (1080/1997) mukainen sosiaali- ja terveyskertomus sekä työllisyyslain 6 §:n (1081/1997) mukainen työllisyyskertomus. Näiden kertomusten antaminen yhdistettiin vuonna 1997 hallituksen toimenpidekertomukseen, jolloin ne muuttuivat asianomaisten ministeriöiden kertomuksiksi eikä niitä enää käsitellä valtioneuvostossa tai oteta valtiopäiväasiakirjoihin taikka käännetä ruotsiksi. Kehitysyhteistyökertomus ja työllisyyskertomus annetaan vuosittain ja sosiaali- ja terveyskertomus kahden vuoden välein.

Eduskunta saa usealla eri tavalla hallitukselta virallista tietoa menneistä tapahtumista ja tehdyistä toimenpiteistä sekä kehityslinjoista. Annetun tiedon tarkoituksena on toisaalta mahdollistaa eduskunnan harjoittama hallituksen valtiosääntöinen valvonta, toisaalta turvata eduskunnan tiedonsaantitarve tapahtuneesta kehityksestä. Osa mainituista päämääristä toteutetaan edellä mainituin varsinaisin hallituksen kertomuksin ja osa toi-

menpidekertomuksen oheisaineistona annettiin kertomuksin. Valtioneuvosto antaa eduskunnalle kertomusten lisäksi runsaasti aineistoa valvonnan, tiedonsaannin ja poliittisen keskustelun toteuttamiseksi. Näin tapahtuu hallitusohjelmassa, selonteoissa, tiedonannoissa sekä vastauksissa välikysymyksiin, kirjallisiin kysymyksiin ja kyselytunneilla.

Voimassa olevan lain mukaisesti on annettu eduskunnalle kolme sosiaali- ja terveyskertomusta kahden vuoden välein. Käytännössä on kuitenkin osoittautunut, että kaksi vuotta on liian lyhyt aikaväli. Kansanterveyden ja sosiaaliturvan tilassa ja kehityksessä muutokset tapahtuvat hitaasti. Myös useimpien toimenpiteiden vaikutuksia voidaan arvioida vasta pitkän viiveen jälkeen. Olisi tarkoituksenmukaisempaa antaa perusteellisemmin valmisteltu ja laajempi selvitys kansanterveyden ja sosiaaliturvan tilasta ja kehityksestä neljän vuoden välein kuin lyhyt kuvaus tapahtuneesta joka toinen vuosi. Samalla kertomus olisi mahdollista kytkeä paremmin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelman että hallitusohjelman seurantaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyskertomus annettaisiin eduskunnalle joka neljäs vuosi hallituksen toimenpidekertomuksen oheisaineistona.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä vaikutuksia sukupuolten asemaan.

3. Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt ehdotuksesta kaikkien ministeriöiden ja eduskunnan kanslian lausunnot. Lausunnon antajilla ei ole ollut huomautettavaa laajemman sosiaali- ja terveyskertomuksen antamisesta eduskunnalle joka neljäs vuosi nykyisen kahden vuoden välein annettavan suppean kertomuksen sijasta.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Ensimmäinen sosiaali- ja terveyskertomus ehdotetaan annettavaksi vuonna 2006. Sosiaali- ja terveyskertomus on tarkoituksenmukaista antaa vaalikauden loppupuolella, jotta sillä voidaan vaikuttaa seuraavaan hallitusohjelmaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelman laatimiseen.

Lailla kumottaisiin 5 päivänä joulukuuta 1997 annettu laki sosiaali- ja terveyskertomuksesta.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä jo ennen kuin se tulee voimaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****sosiaali- ja terveystietomuksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa neljän vuoden välein kansanterveyden ja sosiaali- turvan tilaa ja kehitystä koskevan sosiaali- ja terveystietomuksen käytettäväksi hallituksen toimenpidekertomuksen oheisaineistona.

2 §

Sosiaali- ja terveysministeriö kokoaa sosiaali- ja terveystietomuksen sen jälkeen, kun siihen on saatu muilta ministeriöiltä tarpeelliset tiedot.

3 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Ensimmäinen sosiaali- ja terveystietomus annetaan vuonna 2006.

Tällä lailla kumotaan sosiaali- ja terveystietomuksesta 5 päivänä joulukuuta 1997 annettu laki (1080/1997).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 30 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Eva Biaudet*